

Spoločnosť MATEX, s. r. o., Veškovce ďalej upevňuje svoju silnú pozíciu vo výrobe osív sôje

Ing. Ladislav Kováč: „Ked' niečo robíme, snažíme sa to robiť čo najlepšie“

Manažment spoločnosti

MATEX, s. r. o., Veškovce sa už dve desaťročia venuje osivárskemu výrobnému programu, ktorému dominuje originálne know-how v pestovaní sôje. Na východe Slovenska pritom nezanevreli ani na živočíšnu výrobu.

Vizitka

Starí rodičia ako aj jeho rodičia hospodáriaci na pôde mu lásku k prírode a úctu k práci poľnohospodára vstiepolovali do myse od malička. Po absolvovaní strednej školy tak Ing. Ladislav Kováč dlho neváhal a rozhadol sa pre štúdium na VŠP v Nitre na vtedajšej Prevádzkovo - ekonomickej fakulte. Po úspešnom ukončení štúdia sa vrátil do svojej rodnej dediny vo Veškovciach, kde sa zamestnal vo vtedajšom Osivárskom štátnom majetku Veľké Kapušany. Po dvoch rokoch praxe sa vypracoval na ekonomickejho námestníka riaditeľa, pričom tento post zastával takmer celú nasledujúcu dekadu. V roku 1995 bol menovaný riaditeľom Štátneho majetku, v tom čase však už bol podnik vo fáze privatizácie, pričom sa stal súčasťou ešte väčšieho kolosu, ktorý zastrešoval viaceré agropodniky v regióne a hospodáril na celkovej výmere 15 tis. ha. L. Kováč zastával i v tomto zoskupení významnú pozíciu, keď kompletne manažoval rastlinnú výrobu podniku. V roku 2000 sa podnik vo Veškovciach ako súčasť štátneho majetku dostal do konkurzu. Vtedy L. Kováč, ktorého rodina vlastnila malú časť obhospodarovaných pôd v lokalite, spojil svoje sily s Ľubomírom Kapustníkom a spoločne postupne časť chátrajúceho podniku, ktorému prináležalo aj 480 ha pôdy, odkúpili.

Týmto sa začala písat éra spoločnosti MATEX, s. r. o., Veškovce. Na to, aby sa nový podnik ekonomicky uchytil, však bolo potrebné premyslieť rozumný koncept výroby, ktorý by sa uchytil v podmienkach východného Slovenska, ktoré už vtedy citelne trpelo problémami s nedostatočným dopytom po agrokomoditách. I preto manažment MATEXu stavil na osivársky výrobný program. A to nie na hocijaký. L. Kováč a ľudia okolo neho sa vrhli na vtedy na Slovensku ešte málo známe pestovanie sôje, ktorá prinášala v tamojších podmienkach zaujímavé výsledky. Neskromne môžeme povedať,

Ing. Ladislav Kováč

že je to práve spoločnosť MATEX, ktorá výrazne prispela ku know-how pestovania tejto plodiny na Slovensku. A k lídrom v tejto oblasti patrí dodnes. Potvrzuje to napríklad i tým, že septembrové Dni poľa venované pestovaniu sôje sú najväčším predstavením odrôd tejto plodiny v celej strednej Európe.

Dnes podnik hospodári na výmere 1820 ha, z ktorej približne 200 ha tvoria trvalé trávne porasty. Na ornej pôde sa špecializujú na štyri plodiny. Ide o sôju, repku, mäkkú a tvrdú pšenicu. Väčšinová časť produkcie pritom slúži pre výrobu osív, časť sa predáva ako merkantil.

Manažment MATEX tiež patrí k dlhodobým priekopníkom využitia bezborových technológií, pričom nezabúda ani na pozitívne efekty prepojenosti svojej rastlinnej výroby so živočíšnou. Tú tvorí stádo 260 jedincov dobytka bez trhovej produkcie mlieka plemena charolais a blonde d' Aquitaine.

Manažér precízny v tom, čo robí

„Ked' niečo robíme, snažíme sa to robiť čo najlepšie“, objasňuje Ladislav Kováč základné krédo svojho profesijného prístupu k práci. Podľa neho k dosiahnutiu dlhodobého úspechu v tom, čo človek robí nevedú žiadne skratky, ale poctivá, obetavá práca, ktorej je nutné vnovovať veľa času. Nesmie jej pritom chýbať ani náboj kreativity a prvky originality, ktoré ju dokážu odlišiť od priemeru.

Práve tieto atribúty prístupu k práci L. Kováč hojne využíva, aj keď skromne dodáva, že sa cíti byť len priemerným agromanažérom, ktorý má šťastie na ľudí okolo seba a čuch na projekty, ktoré mu vychádzajú. Keď sa však dnes pozriete na to, čo spoločnosť MATEX pod jeho vedením dokázala, je viac než jasné, že nešlo len o šťastenu, ale hľavne o originalitu myšlienok a precíznosť ich pretavovania do reality, ktoré tento agromanažér doslova zakódoval do DNA tejto firmy.

Nominácie na NAJ Agromanažéra 2022:

Ing. Ladislav Kováč, konateľ, MATEX, s. r. o., Veškovce

V tejto rubrike pravidelnne predstavujeme manažérov podnikov pravovýroby a firmy, ktoré riadia. Všetci, ktorých úspešnú prácu vám priblížime, sú našim vydavateľstvom nominovaní do súťaže o Agromanažéra roka. Prí výbere sa opierame aj o výsledky súťaže NAJ Slovenský chov, NAJ Naše pole, ktorú budeme tento rok organizovať po osemnásťkrát. Pred začiatkom hlasovania všetkých nominovaných znova krátko predstavíme, aby ste mali pri výbere ľahšiu úlohu. O NAJ Agromanažérovi 2022 rozhodnete svojimi hlasmi vy, čitatelia AGROMAGAZÍNU. Aby bolo vaše rozhodovanie ľahšie, odporúčame vám odkladať si AGROMAGAZÍN.

Živočíšnu výrobu zastupuje chov kráv bez trhovej produkcie mlieka.

Flotilu strojového parku najnovšie obohatil postrekovač od Horsch.

Keď vo Veškovciach začali so sójou, na Slovensku to bola neznáma komodita. L. Kováč a tím ľudí okolo neho zožbierali množstvo skúseností s pestovaním tejto plodiny zo sveta a tieto následne prostredníctvom vlastného pokusníctva implementovali do slovenskej praxe. Aj vďaka tomu dnes patria k slovenskej špičke nielen v rámci poskytovania kvalitných osív pre poľnohospodárov, ale aj ich edukácie. Dôkazom toho je realizácia pravidelných Dňí poľa ozimí a Dňí poľa sóje, ktoré sú rešpektovaným podujatím nielen na Slovensku, ale i na stredo-európskej úrovni. L. Kováč tak v sebe nezaprie ani svoj zmysel a chuť pre experimentovanie, ktoré však má jasné metodiku a ktorého cieľom je získanie výstupov využiteľných v praxi.

Osivársky program

Spoločnosť MATEX, s. r. o., sa už dve desaťročia venuje produkcii a predaju osív, pričom osivársky výrobný program patrí k nosným pilierom ekonomiky firmy. MATEX ponúka viac ako dve desiatky osív rôznych odrôd mäkkej a tvrdej pšenice, repky ako aj sóje. „Pri sóji ponúkame osivá 9 odrôd, čo je najširšie portfólio spomedzi všetkých osivárskych firiem v SR“, spresňuje L. Kováč.

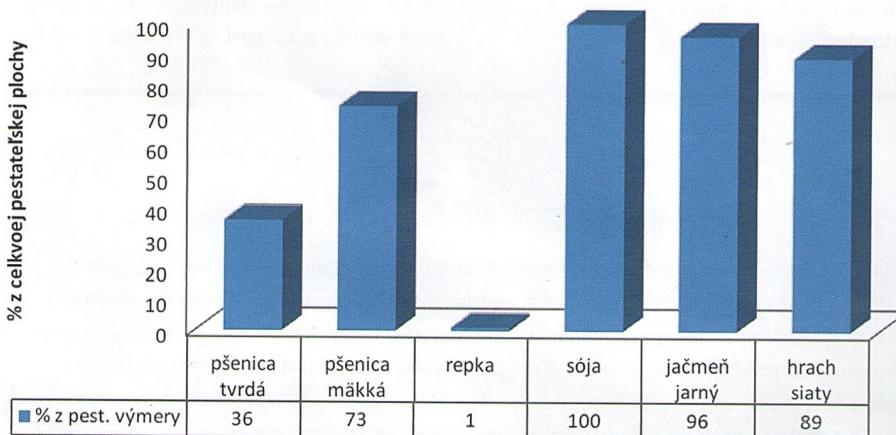

Nosnou plodinou v osevnom postepe je sója.

Ďalšie špecifikum v rámci osivárskeho programu je, že pri repke vo Veškovciach stavujú na líniové odrody, ktoré vnímajú ako plastickejšie pri anomáliach počasia či prípadných agrotechnických chybách pri pestovaní v porovnaní s hybridmi. „Odrody testujeme na našich podmienkach, pričom si ich aj sami množíme v rámci našich maloparcelových pokusov“, ozrejmuje konateľ Mate-

xu. Apropos, tú pestujú na výmere 500 ha, pričom celá produkcia putuje na výrobu osív. Na slovenskom trhu tak realizujú každoročne približne 1000 až 1200 ton osív sóje, pričom ďalšími 300 tonami zásobujú partnera v Rakúsku. Pri pšeniciach vyrábajú osivá z približne 50 – 60 % zasiatých plôch a pri repke 3 %, čo zodpovedá približne 20 tonám vyrobených osív repky za rok.

Percentuálny podiel z celkovej výmery pestovaných plodín, ktorý sa využíva pre výrobu osív v MATEX, s.r.o., Veškovce (priemer za roky 2020 a 2021).

Spoločnosť MATEX je známa svojím bohatým osivárskym programom.

Miestny Deň poľa sôje patrí k najväčšiemu predstaveniu odrôd v strednej Európe.

Nevyhnutnosťou kvalitného osivárskeho programu je i dostupnosť kvalitnej pozberovej línky s čističkou a modernou moričkou a samozrejme i dostatok skladovacích kapacít. Tie firma sústredí priamo vo svojom výrobnom areály. Samozrejme, nechýba už spomenuté pokusníctvo, ktoré je najviac sofistikované práve pri sôji. Najnovšie podľa slov L. Kováča sa chystajú testovať nové odrôdy z Brazílie, pričom momentálne je výskum cielený hlavne na hľadanie odpovedí na to ako pestovať sôju s čo najnižšou potrebou chemického ošetrenia tak, aby bolo možné dosahovať stabilné výnosy aj v prípade nutnosti potreby plnenia Zelenej dohody, ktorej cieľom je okrem iného aj cieľne znížiť využitie pesticídov.

„Momentálne robíme pokus ako sa darí sôji pri použití len 1 preemergentného použitia herbicídu a 2 plečkovanie pri 45 cm širokých medziriadkoch plodiny“, prezrádza možný budúci trend pestovania sôje líder podniku, ktorý súčasne priznáva, že sôja je jeho srdcovou záležitosťou.

Najrentabilnejšie olejnniny

Asi nie je až také prekvapujúce, že najrentabilnejšími plodinami sú vo Veškovciach olejnniny. Pri repkách v tunajších podmienkach dosahujú výnosy na úrovni dlhodobého priemeru 4 t/ha, pri sôji sa hýbu na 3,75 t/ha. „Keď porovnáme ziskosť repky a sôje v ostatných troch rokoch, tá bola pri obidvoch plodinách porovnatelná“, hovorí L. Kováč a priznáva, že z hľadiska tohto parametra nemá jednoznačného víťaza.

Vzhľadom na to, čo sa ale teraz deje na trhu so vstupmi do výroby predpokladá, že pre slovenských pestovateľov bude dávať pestovanie sôje ešte väčší ekonomický zmysel. Jednak ide o skvelú predplodinu, a navyše výrazne menej náročnú na hnojivá v porovnaní s napríklad takou kukuricou. „Pri kukurici potrebujete na dosiahnutie úrody dodať plodine 200 kg čistého dusíka, v prípade sôje je to len 200 kg NPK (15 % N)“ kalkuluje L. Kováč. Ako dodáva, ďalšou dilemom bude sušenie kukurice po tom, čo aktuálne vzrástli ceny zemného plynu na päťnásobok vlaňajška.

Čo sa týka manažmentu predaja plodín, ktoré nie sú určené na produkciu osív, čo je približne polovica produkcie tvrdej a mäkkej pšenice a produkcia repky, tu manažment volí pri repke a tvrdej pšenici kontraháciu cien vopred približne pri 50 % plánovanej úrody a to spravidla cez dlhodobých obchodných partnerov. Mäkkú pšenicu nekontrahujú vopred, ale predávajú ju postupne po žatve v priebehu ďalšej sezóny.

ŽV zapadá do portfólia firmy

Aj keď živočíšna výroba ani vo Veškovciach úplne nenapĺňa predstavy manažmentu o rentabilite, chov 120 matiek dojčiacich kráv (a celkovo 260 jedincov) so stratégou výkrmu a predaja zástavového 1 ročného dobytka dáva manažmentu zmysel. Dôvodom je, že vďaka tomu majú k dispozícii maštaľný hnoj, ktorým dokážu pravidelne hnojiť takmer 200 ha ornej pôdy.

V MATEXe sú totiž zástancami silných investícií do úrodotvorného potenciálu pôd. Prestali oráť, pričom každoročne hľboko podrývajú a vápnia približne polovicu obhospodarovaných výmer ornej pôdy (800 ha). Maštaľný hnoj je tak žiaduci bonus, ktorý stimuluje pôdy v úrodnosti a vďaka tomu dosahujú vysoké výnosy plodín. Apropos, vlane si im podarilo po prvýkrát v histórii na výmere 18 ha pri dvojnulkovej odrôde Atacama (odroda s dlhšou vegetačnou dobou) dosiahnuť výnos nad 5 t/ha, presnejšie 5,18 t/ha.

Zástavový dobytok realizujú na domácom trhu, pričom význam je do budúcnosti postaviť pre zvieratá nový ustajňovací priestor, ktorý by umožnil predĺžiť dobu výkrmu na 24 mesiacov. Logiku to dáva hlavne teraz, keď ceny jatočného HD sa konečne dostali na vyššie úrovne. Vďaka ŽV okrem toho vedia aj efektívnejšie využiť trvalé trávne porasty, ktoré sú zdrojom sena a trávnej senáže pre zvieratá, pričom v prípade potreby vedia obohatiť kŕmnu dávkou o jadrové krmivo z plnohodnotných odpadov z výroby osív. Firma tak má i po tejto stránke svoju výrobu veľmi dobre zladenú. Roky tvrdej práce ľudí z MATEXu sústredených okolo L. Kováča vďaka tomu dnes prinášajú svoje vytúžené ovocie.

David Karkulin

portfólio 2022

REPKA

ES CAPELLO hybrid

ES CAPELLO PROTECT hybrid

LID ULTIMO hybrid

ES IMPERIO hybrid

MEMORI CS hybrid

ZAKARI CS línia

